O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI [illegible]

Kuch — adolatda

Adolat

O'zbekiston Respublikasi ijtimoiy-siyosiy va huquqiy gazetasi

1995 yil 22 fevraldan chiqa boshlagan ❋ 2002 yil 9 avgust ❋ juma ❋ № 31 (370) ❋ sotuvda erkin narxda

Мамлакатимизда амалга оширилаётган янгиланиш ва тараққиёт сиёсатининг стратегик мақсади – ҳуқуқий демократик давлат ва бозор иқтисодиётига асосланган фуқаролик жамиятини барпо этишдан иборат.

Юртимизда истиқомат қилувчи барча инсонлар учун миллати, тили ва динидан қатъий назар, муносиб ҳаёт шароитини яратиб бериш, ривожланган демократик мамлакатлардаги кафолатланадиган турмуш даражаси ва эркинликларни таъминлаш. Ва шу асосда Ўзбекистоннинг жаҳон ҳамжамиятида муносиб ўрин эгаллашига эришиш.

Ислом КАРИМОВ.

Ўзбекистон Мустақиллигининг 11 йиллигига

– Дунёда энг тенгсиз бахт нима?
– Ўзингни, ўзлигингни англаганинг.
– Кеча ким эдинг-у, бугун ким бўлдинг?
– Тенглар ичра тенг, хурлар ичра ҳур!
– Фахр этгулик нимангг бор?
– Жонажон Ватанимнинг бугунги камоли.
– Эртангни қандай тасаввур этасан?
– Бундан ҳам гўзал, бундан ҳам ёркин!
– Қалбинг тўридаги энг эзгу тилагинг?
– Мустақиллигимиз боқий бўлсин! Ёмон кўзлардан уни Яратганнинг ўзи асрасин!

Шундай: бугун дилимиздан кечаётган бу каби фикрлардан ўзимиз ҳам беихтиёр тўлқинланиб кетамиз. Ҳаётга теранроқ боқиб, дунё узра бардам бўйлаётган жонажон Ўзбекистонимизнинг бугунги камоли хайратларимизни оширади. Биз мустақиллик деган тотли сўзнинг таъмини илк бор бундан 11 йил муқаддам туйгандик. Бугун ўша пайтда туғилган чақалоқ мустақил юртимизнинг фахру ифтихори бўлиб ўсмоқда. У ёт ғоя, ўгай қарашлардан тамоман ҳоли. Шунга монанд халқимизнинг онгу шуурида ҳам янгича ҳаёт тарзи ёлқинланмоқда. Она Ватанига чексиз меҳру муҳаббат ҳисси ортаяпти. Яратиш, яшнатиш, бунёдкорлик ишлари авж олмоқда. Буларнинг ҳаммаси Ўзбекистоннинг буюк келажаги йўлидаги қизғин саъй-ҳаракатларнинг амалий натижаларидир.

Ҳадемай юртимизнинг барча шаҳар ва қишлоқларида мустақилликнинг ўн бир йиллик шодиёналари қизғин нишонланади. Бугун ана шу энг улуғ, энг мўътабар, энг азиз байрамга катта ҳозирлик кўрилмоқда. Бошқачасига айтганда, юртдошларимиз улкан тўйга ўзларининг муносиб тўёналарини ҳозирлашаяпти. Биз бугундан эътиборан қутлуғ айём шарофати билан туркум материаллар, суратли лавҳалар, юртдошларимизнинг дил сўзларини бериб борамиз. Қуйида водийнинг тилла маржони бўлмиш Наманган шаҳрида амалга оширилган улкан бунёдкорлик ишлари ҳақида ҳикоя қилинади.

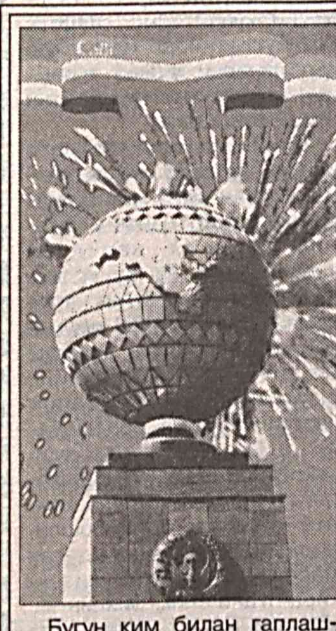

ГЎЗАЛЛИК ВА БУНЁДКОРЛИК ШАҲРИ

Бугун ким билан гаплашманг Наманганни гуллар шаҳри дея эътироф этади. Зеро, бу гўзалликни севувчи, унга ҳаёт бахшида этувчи қўли гул, қалби пок инсонларнинг яратиш, яшнатишга доимо мойиллигини, шу туйғу билан яшаб, меҳнат қилаётганлигини ҳам ифодалайди. Эндиликда эса Наманган шаҳрига яна бир таъриф узукка қўйилган гавҳар кўздек ярашиб тушмоқда. У бунёдкорлик, гўзаллик шаҳрига айланиб бораяпти. Бу бежиз эмас, албатта.

Яқин ўтмишни олайлик. Ҳатто бундан 11 йил аввал ҳам Наманган шаҳридаги тор кўчалар, пастқам уйлар, режасиз қурилган йўлаклар одамнинг кўнглига ғашлик соларди. Шаҳарнинг мўътадил иқлимини сақлашга хизмат қилувчи яшил хиёбонлар ва майдончалардан асар ҳам йўқ эди. Энди эса тамоман янгича манзара одамларнинг қалбига ўзгача завқ ва шавқ бағишламоқда. Янги, замонавий андозадаги муҳташам бинолар, ўзига хос йўл ва йўлаклар, ўтган-кетганнинг баҳридилини очувчи яшил майдонлару хиёбонлар, сувлари зумраддек товланиб турган фавворалар, кундузги каби кечани ҳам гўзал айлаган тунгги ёритгичлар, буларнинг ҳаммаҳаммаси бугун наманганликларнинг бебаҳо хазинасига айланган.

– Юртбошимиз раҳбарлигида мамлакатимизда амалга оширилаётган кенг кўламли бунёдкорлик ишлари шаҳримизнинг бугунгидек гўзал ва кўркам бўлиб, таниб бўлмас даражада кескин ўзгаришига йўл очмоқда, – дейди Наманган шаҳар ҳокими, Олий Мажлис депутати Муҳаммаджон Тожибоев. – Ҳаётнинг қайси бир соҳасини олмайлик, гуркираб яшнаб, ўзгариб бораяпти. Бу орқали аҳолининг турмуш маданиятини оширишга, ҳаёт тарзини бундан-да яхшиланишига эришилаяпти...

Дарҳақиқат, излаган имкон топади. Бугун Наманган шаҳри катта имкониятларнинг манбаига айланган. Бу ерда қурилиш ҳам, халқ таълими ҳам, бошқа соҳалар ҳам бирдек ривожлантирилмоқда. Уларнинг бири оқсаб, иккинчиси гуркираб кетаётгани йўқ. Шаҳар маъмурларининг ҳамма соҳани ривожлантиришга бирдек назар билан қараётганликлари туфайли гуллар шаҳри Наманган гулдек очилиб, яшнаб, чирой очиб бормоқда. Оддий бир мисол: халқ таълимини олайлик. Бу соҳа «Таълим тўғрисида»ги қонунга мувофиқ таркибий жиҳатдан қайта қурилиб, тубдан янгиланмоқда. Шунга монанд шаҳар халқ таълими бўлимида ҳамда барча таълим муассасаларида истиқбол дастурлари ишлаб чиқилган. Унинг мақсад ва моҳияти таълим муассасалари ходимлари, ота-оналар ўртасида кенг тушунтирилди. Барча турдаги таълим муассасаларида ислоҳотларни ҳаётга кенг тадбиқ этиш, соҳадаги янгиликларни амалда қўллаш юзасидан жойларда ўқув-семинарлари, давра суҳбатлари ва йиғилишлар ўтказилиб борилмоқда. Яна бир иш одамни қувонтиради. Таълим муассасаларининг ички имкониятлари ва ўқувчиларнинг хоҳиш-истакларини ҳисобга олган ҳолда йўналтирилган ва чуқурлаштирилган синфлар тобора кўпайиб бормоқда. Ҳозирги кунда уларнинг сони 1396 тадан ортиб кетган. Уларда 21 минг нафарга яқин ўқувчи ўғил-қизлар таълим-тарбия олишмоқда. Шаҳардаги 7, 31-ўрта [illegible] 13, 15, 19, 21, 39-ўрта [illegible] ларда [illegible] 2, 27, 59-ўрта мактабларда [illegible] синфлар, 2, 37-ўрта мактабларда ҳуқуқ йўналишидаги синфлар, 27, 31, 57, 59-ўрта [illegible] фаолият кўрсатмоқда. Демак, ҳозирнинг ўзидаёқ [illegible] Эртанги куни учун ҳозирдан пойдевор қўяяпти.

Шаҳарда тиббий соҳадаги ислоҳотларни изчил амалга ошириш [illegible] қувонтирмоқда. [illegible]

...ҳаллаларда ҳам эл тинчлигини сақлаш, тотувлигини таъминлаш борасида ибратли [illegible]

Мурод ХОЛИЛОВ,
Рустам АҲМАДАЛИЕВ,
«Адолат» мухбирлари.

СУРАТЛАРДА: Наманган шаҳрининг бугунги манзаралари.

Орият

АВРАНГ ҚАНИ, АСТАРИНГ-ЧИ?

Маълумки, Россия ТВси (ОРТ)нинг ҳафталик «Поле чудес» кўрсатуви кўпчилик давлатларда, жумладан, бизнинг Ўзбекистонда ҳам миллион-миллионлаб кишилар мириқиб томоша қиладилар. Бу дастурнинг қанчалар қизиқарли ва жозибадорлиги, таъсирчанлиги ҳаммага маълум. Айниқса, унинг етакчиси Леонид Якубовичга етадигани йўқ, ҳақиқий санъаткор! Бу кўрсатувни усиз тасаввур қилиб бўлмайди.

«Поле чудес» ўйинларида фақат россияликлар эмас, балки бошқа давлатлардан [illegible]

Миниг афсуски, бу машҳур кўрсатувнинг ўтган ҳафта (2 август 2002 йил) жума куни [illegible]

Эргаш хожи ИСМОИЛОВ,
уруш ва меҳнат фахрийси,
Фарғона шаҳри.

Луқма

«РАД ЭТИЛГАН» ТАШАББУС

Мана бир неча йилдирки, мамлакатимизда соғлом авлод тарбиясига катта эътибор берилмоқда. Турли спорт иншоотлари, махсус майдончалар, сув ҳавзалари барпо этилмоқда. 2000 йил Ўзбекистонда «Соғлом авлод йили» деб эълон қилинди. «Соғлом авлод жамғармаси» фаолият кўрсатмоқда. [illegible] «Универсиада» баҳслари шулар жумласидандир. [illegible] «Футболимиз келажаги» турнири мунтазам равишда ўтказиб келинмоқда.

Буларнинг барчаси [illegible]

Буни Мирзо Улуғбек туманининг Шукур Бурхонов ва Алишер Навоий номидаги маҳаллалари мисолида кўриш мумкин.

Шаҳар ҳокимининг ҳар бир маҳаллада спорт мажмуасини барпо этиш тўғрисидаги қарорини бажариш, ёшларни спортга жалб этиш, уларни соғлом тарзда ўстириш, турли хил оқимларга кириб кетишининг олдини олиш, ёшлар орасида наркотик ва бошқа гиёҳванд моддаларга ҳуруж қўйиш ҳолатларини йўқотиш мақсадида бу икки маҳалла фаоллари биргаликда спорт маскани (мини футбол, баскетбол майдончаси, теннис корти) қуришни режалаштирган эди. Бу борада М. Улуғбек тумани ҳокимига Ш. Бурхонов маҳалласи ҳудудида қаровсиз қолган бўш ерда спорт мажмуасини қуришга рухсат бериш тўғрисида кўп бор хат билан марожаат қилинди. Туман ҳокимиятидан эса «юқори ташкилотлардан керакли ҳужжатлар тайёрланиб, туман ҳокимлигига тақдим этилса, спорт мажмуасининг қурилишига қаршилик билдирилмайди» – деган мазмунда жавоб олинди.

Маҳалла фаоллари барча ҳужжатлар: ёнғин хавфсизлиги, электр таъминоти ва Тошкент шаҳар ҳокими иж[illegible]

Бу мурожаатномага Тошкент шаҳар ҳокими ижроия маҳкамасининг меъморчилик ва қурилиш бош бошқармасидан хат келади. Хатда бўш қолган ер майдонида кўп йиллик дарахтлар ўсгани, ер остида юқори қувватли электр тармоқлари мавжудлиги туфайли у ерда спорт мажмуаси қурилишига рухсат бериш имконияти йўқлиги билдирилади. Ваҳоланки, 2000 йилдаёқ бу масалага ижобий баҳо бериб бўлинган эди.

Шундай бўлса ҳам майли-я, лекин масаланинг яна бир томони кишини ажаблантиради. Гап шундаки, ёшларга оддий спорт мажмуаси қурилишига рухсат берилмаган бир пайтда бу ерда дорихона, чойхона ва озиқ-овқат дўкони қурилиб ишга туширилган. Бу ҳолатни кузатиб, табиий бир савол туғилади: ён атрофда бир неча дорихона фаолият кўрсатиб турган бир пайтда яна бир дорихона ўрнига ёшларнинг соғлом ўсишини таъминлайдиган спорт майдончасининг қурилиши фойдалироқ эмасми?

Умид қиламизки, туман ҳокимияти ҳам, шаҳар ҳокимияти ҳам вазиятни тўғри баҳолаб, ҳар томонлама ўрганиб, бу муаммога ечим топади.

Абдулҳай ЖЎРАЕВ.

АҚШ ОЛИЙ ИСЛОМ КЕНГАШИ РАИСИ ЎЗБЕКИСТОНДА

Америка Қўшма Штатлари Олий ислом кенгаши раиси Шайх Муҳаммад Ҳишом Қаббоний бошчилигидаги расмий делегация мамлакатимизга ташриф буюрди. [illegible]

Шайх Муҳаммад Ҳишом Қаббоний бошчилигидаги делегация Республика Ташқи ишлар вазирлигида қабул қилинди. Шундан сўнг Тошкент Ислом университетининг ўқитувчи ва талабалари билан учрашув ўтказди. Делегация аъзоларининг Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлари бўйича қўмита ҳамда Ўзбекистон мусулмонлари идораси раҳбарияти билан [illegible]

[illegible] раҳбарлари, дин арбоблари, уламолар ва мадрасалар талабалари билан учрашувлар ўтказадилар. Тарихий-маданий обидалар билан танишадилар. Имом ал-Бухорий, Баҳовуддин Нақшбанд ва Имом ат-Термизий мақбарасини зиёрат қиладилар.

[illegible] Республикасига ташриф буюриши ҳам кутилмоқда. Улар халқаро террорчилар қилмишларидан ҳамон азият чекаётган мазкур мамлакат аҳолисига инсонпарварлик ёрдами тақдим этишни режалаштиришган.

«Туркистон-пресс»

ЯПОНИЯ ГРАНТЛАРИ ТОПШИРИЛДИ

Пойтахтдаги Бизнес марказида Япония ҳукуматининг кичик ҳажмли лойиҳаларга беғараз ёрдами [illegible]

[illegible] Фавқулодда ва Мухтор элчиси Киоко Накаяма хоним «Туркистон-пресс» мухбирига. – Ушбу ташриф давомида мамлакатларимиз ўртасида дўстлик, стратегик шериклик ва ҳамкорлик ҳамда иқтисодий муносабатларни ривожлантириш ва Ўзбекистондаги ислоҳот[illegible] ўзаро алоқаларни янги босқичга кўтариш имконини беради. Халқларимиз ўртасидаги дўстлик ришталарининг мустаҳкамланаётганидан бағоят мамнунман. Шу кунларда ўз дипломатик миссиямни якунлаб, юртимга қайтиш арафасида турибман. Шу муносабат билан [illegible] нинг ўқув базасини мустаҳкамлашга ҳамда аёллар ижтимоий мослашуви маркази учун ажратилди. Тадбирда элчи хонимга таълим соҳасида олиб борган фаолияти учун Халқ таълими вазирлиги томонидан миннатдорчилик рамзи сифатида кўкрак нишони топширилди.

Самарқанд вилоят прокуратураси ҳузуридаги солиққа оид жиноятларга қарши курашиш бошқармаси ходимлари ўз фаолиятларини кучайтириб ноқонуний ўзлаштирилган, яшириб қолинган катта миқдордаги маблағларни аниқлаб давлат хазинасига қайтарилишига муваффақ бўлмоқдалар.

Солиқ сиёсати ва фуқаро

ФОЙДАНИ ЯШИРИБ ТИНЧ УХЛАЙОЛАСИЗМИ?

ёки иқтисодий жиноят йўлига ўтиб, давлатга миллионлаб сўм зарар етказмоқчи бўлган мансабдор, корчалонлар хусусида

Шунга қарамай яширин иқтисодиёт билан шуғулланиш, солиқлардан қасддан бўйин товлаш сингари ҳолатлар учраб турибдики, бу бошқарма ходимларидан янада зийракликни, қаттиққўлликни, тезкорликни талаб этмоқда.

Одатда корхонага тафтишчи оралаганда қингир ишнинг қийиғи чиқиб қолмасмикан, деб саросимага тушадиган мансабдорлар учраб туради. Негаки уларнинг айби ўзига аён: маблағлардан ғайриқонуний фойдаланган, ўзлаштирган, солиқни яширган, корхона ҳисобидан таниш-билишларга ҳотамтойлик қилган. Пахтачи туманидаги «Зиёвуддин толаси» очиқ турдаги акциядорлик жамиятида шундай бўлиб чиқди. Тафтишчилар бу ерда корхонани касодга учратиши мумкин бўлган иқтисодий жиноятни фош этдилар. Гап шундаки, жамият бош ҳисобчиси А. Қувонов мансаб ваколатини суиистеъмол қилиб, 19770,9 минг сўмлик товар-моддий бойликларини белгиланган тартибда ҳисоб-фактуралар ёзмасдан истеъмолчиларга жўнатиб юборган. Корхона фойда солиғи бўйича давлат бюджетига тўланиши лозим бўлган 186 миллион 638,3 минг сўм маблағни ўз вақтида ҳисобламай қасддан яширган.

Бош ҳисобчининг «хатоси» корхонага қимматга тушди. Тафтиш якуни бўйича қўшимча ҳисобланган солиқлар, молиявий жарима ҳамда устамалар билан жами 291 миллион 544 минг 300 сўм маблағ давлат фойдасига ундирилди. Вилоят прокуратураси ҳузуридаги солиққа оид жиноятларга қарши курашиш бошқармаси айбдорга нисбатан жиноят иши қўзғади. Энди у қонун олдида жавоб беришга мажбур.

Солиқ ва бошқа тўловлардан қасддан бўйин товлаш иқтисодиёт соҳасидаги оғир жиноятлардан ҳисобланади. Шу боис бошқарма ходимларининг асосий эътибори бундай жиноятларни аниқлаш, олдини олиш ва бартараф этишга қаратилмоқда. Олиб борилган тезкор саъй-ҳаракатлар туфайли жорий йилнинг ўтган даври мобайнида 652 миллион 419,6 минг сўмлик маблағ молиявий жарима ва қўшимча солиқ шаклида ҳисобланиб, шундан 308 миллион 646 минг сўм давлат бюджетига ундирилди.

Бошқарма фаолиятининг яна бир қирраси хуфя иқтисодиётнинг туғилиши, шаклланиши ва ривожланишига кўмаклашувчи шарт-шароитларни аниқлашдан, унга қарши курашишдан иборат. Айтиш мумкинки, бу йўналишдаги ишлар самарали бўлмоқда. 2002 йилнинг ўтган ойлари мобайнида 53 та яширин цех фош этилди. Миллионлаб сўмлик ғайриқонуний мол-маҳсулотлар, асбоб-ускуналар мусодара қилинди.

Самарқанд туманидаги Даштак қишлоғида яшовчи фуқаро Акмал Атоев хуфя иқтисодиётнинг корчалонларидан бири бўлиб чиқди. Тафтиш пайтида у харидорга 170 шиша «Самарқанд» ароғини 96 минг 900 сўмга пуллаётганда қўлга тушди. Шундан сўнг текширув ишлари давом эттирилиб, Атоевнинг уйи кўздан кечирилганда у ертўласини росмана арок цехига айлантириб олгани маълум бўлди. Яширин цехда улгуржи сотиш учун тайёрлаб қўйилган 920 шиша «Самарқанд» ва «Зарафшон» ароқлари топилди. Қизиғи шундаки, бу идишлардаги акциз маркаси рақамлари бир хил, яъни, қалбаки бўлиб чиқди. Буниси ҳали ҳолва экан. Ертўла кўздан кечирилганда 20 литрлик полиэтилен идишларда 200 литр спирт, 510 дона сохта акциз маркаси, 410 шишанинг темир қопқоғи, 3800 дона арок ёрлиқлари, спирт ўлчагич ва бошқа далилий ашёлар топилди. Буларнинг барчаси сохта тадбиркор кўпдан буён ноқонуний фаолият билан шуғулланиб келаётганлигини кўрсатди.

Натижада яширин цех эгаси Акмал Атоевга нисбатан Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 176-моддаси 1-қисми ва 186-моддаси 3-қисми «а» банди билан жиноят иши қўзғатилди.

Ҳа, давлатни алдаб, қонунларга чап бериб, кўпроқ бойлик орттираман деган кимсалар қонун таъқибидан қочиб қутулолмайди. Чунки ҳуқуқий жамиятда ҳар нарсанинг ўз ҳисоб-китоби бор. Жиноят учун жазо муқаррар. Сохта тадбиркорлик ҳеч қачон обрў келтирмайди.

Шавкат НЕЪМАТОВ,
Самарқанд вилоят прокуратураси ҳузуридаги солиққа оид жиноятларга қарши курашиш бошқармаси бошлиғи.
Зоҳир ТЎРАҚУЛОВ,
«Адолат»нинг ўз мухбири.

Ислоҳот ва самара

УЛУҒ АЙЁМ ШАРАФИГА

Ишда сифат ўзгаришларига эришаётган «Дўстлик-донмаҳсулотлари» ҳиссадорлик жамиятининг ютуқлари тобора кенгайиб бормоқда. Корхонада амалга оширилган таъмирлаш ишларидан сўнг ана шундай муваффақиятга эришилаяпти.

Бу жамоа Жиззах вилоятидаги тармоқ ишлаб чиқаришида етакчи ўринни эгаллайди. Ўтган ярим йилликни қувончли натижалар билан якунлаган донни қайта ишловчилар жами 9700 тонна ун маҳсулотлари ишлаб чиқаришга муваффақ бўлдилар. Шунинг 4380 тоннаси ўтган йилнинг шу даврига нисбатан кўпдир.

– Жамоамизда ишлаб чиқарилаётган ун маҳсулотларига доимо талаб катта. Бунинг боиси сир эмас, – дейди ҳиссадорлик жамиятининг раиси Акмал Наимов. – Биз сифатни асосий мезонга айлантирганмиз. Унинг таъминланиши учун барча шарт-шароитларни яратиб берганмиз. Шунга монанд ишчи-хизматчиларимиз ҳам иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириб маҳсулот ишлаб чиқаришдаги иштироки фаоллашиб бормоқда. Буларнинг ўз меҳнатларидан моддий манфаатдорликлари тобора ортиб бораётгани боис соҳамизда бирон муаммо кўзга ташланаётгани йўқ.

Дарҳақиқат, корхона цехларини айлансангиз қизғин меҳнатнинг шоҳиди бўласиз. Ҳар ким ўз ўрнида. Хизмат вазифасини сидқидилдан адо этмоқда. Бундан яна бир фараҳбахш туйғуни англаш мумкин, улар ишхоналарини ўз уйларидек кўрадилар. Ютуқлари учун бирдек жон койитишади. Муаммоларига эса ўрин қолдирмасликка ҳаракат қиладилар. Шу йилнинг ўтган олти ойида корхонада жами ишлаб чиқарилган маҳсулот 1189745 минг сўмни ташкил этди. Ишлаб чиқаришнинг барча соҳаларида ўсиш таъминланди. Айни пайтда жамоа аҳли Ўзбекистон мустақиллигининг 11 йиллигини муносиб меҳнат ютуқлари билан кутиб олиш учун сидқидилдан ишламоқда. Энг мўътабар, энг улуғ айёмга ўзларининг совғаларини тайёрлаш иштиёқида иш суръатини тобора авж олдиришмоқда.

Каримжон РИХСИЕВ,
«Адолат» мухбири.

СУРАТЛАРДА: 1. Ҳиссадорлик жамияти бош муҳандиси Ирисбой Турдиалиев смена устаси Рустам Боймонов билан тегирмон цехида. 2. Лаборантка Фиаста Ҳамроева, Улжон Турсунбекова доимо сифат учун масъул.

Муаллиф олган суратлар.

Миришкорлар даласида

ЮКСАК ХИРМОН САРИ

Табиатнинг ўз қонуни бор. Баъзан у пахтакору ғаллакорни ҳам аяб ўтирмайди. Апрель бошларида сурункасига ёққан ёмғир Элмурод Қурбонов номли ширкат хўжалиги пахтакорларини қаттиқ ташвишга солиб қўйди. Айниқса, хўжалик раиси Шамсиддин Мавлоновнинг изтироб чекканини айтмайсизми? Ахир хўжалик аъзолари унга катта ишонч билдириб шу йили раис этиб сайлашди. Ўша куни кекса деҳқонлардан бири раисдан хўжаликни пешқадамликдан туширмайсан, бу йили ҳам пахта режаларимиз бажарилса, дастурхонимиз тўкин, эгнимиз бут бўлади бўтам, деган эди.

Шамсиддин катта пайкалдан эндигина бош кўтариб чиқаётган ниҳолчаларни қаттиқ ёғингарчиликдан ерга қайишиб қолганини кўриб юраги ачиди. «Нима бўлганда ҳам ниҳолларни асраб қолишимиз керак», кўнглидан ўтказди у.

Кун яримдан оққанда ёмғир тинди. Раис ўша куни хўжалик мутахассислари ва бош пудратчилар билан чигит экилган майдонларни айланиб чиқди. Табиатнинг хуружидан баъзи эгатлардаги эндигина ниш уриб чиққан ниҳолчалар томири ердан узилган. Бузилиши аниқланган карталарни қайта экишга киришилди.

Жорий йилда 1070 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 27 центнердан «оқ олтин» етиштиришга аҳд қилинган Каттақўрғон туманидаги Элмурод Қурбонов номли ширкат хўжалиги пахтакорлари табиат қийинчиликларини мардонавор енгиб, мавжуд майдонларда тўлиқ ниҳол униб чиқишига эришдилар. Бу ишларга айниқса, сеялкачилардан Баҳодир Нурбоев, Тўхта Шукуров, Саидмурод Ғаффоровларнинг хизматлари беқиёсдир. Улар ерлар ўз ҳолига келиши билан бузилган майдонларда чигитни юксак агротехник талаблари асосида, қисқа муддатда экиб олишади.

Барча майдонларда ниҳоллар тўлиқ униб чиқди. Зиёдулла Эрназаров, Қурбон Мусаев, Сафар Тошев бош пудратчи бўлган дала баҳодирлари бу йил ҳар гектар ердан 35-40 центнердан ҳосил олиш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Хўжалик пахтакорлари 400 гектар майдонга плёнка остида чигит экишди. Бу усулнинг афзаллиги шундаки, ёғингарчилик даврида ҳам ниш урган ниҳоллар зарарланмайди. Ёғингарчиликдан кейин қатқалоқ босмайди. Бу ерларда ортиқча ҳаракат – бороналаш ва бошқа ишларни ўтказишга ҳожат қолдирмади. Энг муҳими ўз вақтида ва текис ундириб олишда экиш олди ишлари технологияси тўғри ташкил этишга ёрдам берди.

Шу кунларда хўжалик далаларида бўлган кишининг ҳаваси келади. Деҳқонлар ёппасига униб чиққан ғўзаларни меҳр билан парвариш қилмоқда. 56 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил олишни кўзлаган Қурбон Мусаев бошлиқ бригада пахтакорлари дала ишларида айниқса пешқадамлик қилишаяпти. Ҳозиргача бригада пудратчилари мавжуд майдондаги ғўза қатор ораларини бешинчи ишловига киришдилар. Ғўза уч марта қондириб суғорилди.

– Хўжалигимизнинг қайси бир пудратчилар даласида бўлманг, – дейди раис Шамсиддин Мавлонов, – гуркираб ўсаётган ниҳолларнинг баравжлигини кўрасиз. 35 центнерлик марра учун курашаётган Озод Мавлонов, Зиёдулла Эрназаров, Сафар Тошев каби бош пудратчилар эрта тонгдан қош қорайгунча ғўзаларни фарзандларидек парвариш қилмоқдалар. Шуни алоҳида айтиш жоизки, пудратчиларимизнинг фидокорона меҳнатлари хўжалик бошқаруви томонидан рағбатлантириб борилмоқда. Уларга ҳар беш кунда меҳнат ҳақлари берилиб, озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминланиб бориляпти. Жумладан, ун, шакар, ўсимлик ёғи, сингари зарур маҳсулотлар етказиб турилибди. Ундан ташқари механизатор ва сувчиларимиз учун дала шийпонларида маданий-маиший шароитлар яратиб берилган. Ҳар куни тушликда иссиқ овқат ва чой ташкил этилади. Шийпонларимизда республика, вилоят ва маҳаллий рўзномалар, бадиий асарлар мавжуд. Туман маданият бўлими бадиий ҳаваскорлари тез-тез келишиб, концертлар намойиш этишяпти. Ана шундай маданий ҳордиқдан сўнг пахтакорларнинг далалардаги меҳнатлари баракали бўлаётир.

Ҳа, бу хўжалик пахтакорларининг кузда юксак хирмон яратишига ишонч бор. негаки, хўжалик пудратчилари мўл ҳосил иштиёқида бир оила аъзоларидек, аҳиллик билан меҳнат қилмоқдалар. Саидмурод Ғаффоров, Эркин Низомов, Фахриддин Ражабов, Эшниёз Каломов, Олим Мавлонов сингари механизаторлар ғўза қатор ораларини агротехника талаблари асосида юмшатаётган бўлса, Йўлдош Нурмаматов, Азамат Аҳмедов, Расул Ҳамроев, Абдураззоқ Искандаров, Бахтиёр Аббосовлар ниҳолларга шарбат суви оқизишяпти. Шуҳрат Мавлонов, Зафар Хушиев, Музаффар Рўзиев каби тележкачилар эса тонг саҳардан оқшомгача чорвачилик фермаларидан маҳаллий нури етказиб беришяпти. Хуллас ҳар бир юмушчи ўз вазифасини виждонан бажараётир.

– Табиатнинг инжиқ кунлари ортда қолди, – дейди сўзини давом эттириб Шамсиддин Мавлонов, – деҳқонларимизнинг метиндек мустаҳкам иродаси баҳорги серташвиш кунларни енгиб ўтди. Ўтган йилгидек бу йил ҳам туманимизда биринчилар қатори режани бажарамиз.

Раис ана шу сўзларни дадил айтиши бежиз эмас. Хўжалик пахтакорларининг шу кеча-кундуздаги фидокорона меҳнатлари унинг фикрини исботлаб турибди.

Асқар ЖАЛИЛОВ,
«Адолат» мухбири.

Банклар ҳаётидан

«САВДОГАРБАНК» ОДИМЛАРИ

Истиқлол туфайли банк тизимида катта ўзгаришлар содир бўлди. Мулкчилик шаклларига қараб бир неча турдаги банклар, шу жумладан, давлат банклари, ихтисослаштирилган акциядорлик тижорат банклари, хорижий банклар иштирокида ташкил қилинган қўшма банклар ва ниҳоят, хусусий акциядорлик тижорат банклари вужудга келди.

Акциядорлик тижорат «Савдогарбанк»нинг Косон бўлими ходимлари кейинги вақтда қувончли ютуқларга эришмоқдалар. Биргина ўтган бир йилнинг ўзида бу ерда мижозлар сони 110 тага кўпайгани, хизмат эвазига 2087 минг сўм соф фойда олингани фикримизнинг исботидир.

Айни кунларда бўлим ходимлари тумандаги 21 та қурилиш ҳамда савдо, 113 та бюджет ташкилотларига, 78 та хусусий ишлаб чиқариш фирмасига, жами 330 та мижозга хизмат кўрсатиб келишаяпти. Кейинги вақтларда бўлим ходимлари аҳоли қўлидаги бўш пул маблағларини банк омонатига жалб этиш борасида ҳам муҳим ишларни амалга оширишди. Маҳаллаларда, туман матбуотида тарғибот ва ташвиқот ишлари тўғри йўлга қўйилгани боис ҳозиргача 57 нафар омонатчига ҳисоб рақамлари очилиб, 11606 минг сўм аҳоли бўш пул маблағлари банк омонатига жалб қилинди.

Шунингдек, бўлимда кичик ва ўрта бизнес субъектларига кредит ажратиш борасида ҳам муайян ишлар бажарилди. Ўтган йилдан ҳозиргача мижозларга 85 миллион сўмдан ортиқ кредит маблағлари ажратилди. Эътиборли томони шундаки, юқоридаги берилган кредитларнинг ҳаммаси банк маблағлари ҳисобидан тақсимланди. Натижада туманда тадбиркорлар сафи кенгайиб, тайёр маҳсулот ишлаб чиқарувчи кичик корхоналар сони ортиб бораяпти. Янги иш ўринлари яратилаётир.

– Бўлимимизда мижозлар ва ходимларимиз учун барча шарт-шароитлар яратилган, – дейди бўлим бошқарувчиси А. Мўминов. – Бозор иқтисодиёти, қолаверса, банклараро рақобат кучайган ҳозирги шароитда биз асосий эътиборни хизмат кўрсатиш сифатини янада яхшилашга қаратаяпмиз. Мижозларга замон талаби асосида хизмат кўрсатиб, улар ишончини оқлаш учун барча чора-тадбирларни кўряпмиз. Банкимизга кўпроқ мижозларни жалб этиш чораларини кўраяпмиз.

Комил САХАТОВ,
«Адолат» мухбири.

«Антекс» акционерлик жамияти Андижон вилоятида янги ташкил этилган йирик тўқимачилик комбинати ҳисобланади. Истиқлол фарзанди бўлмиш ушбу корхонада янги, замонавий дастгоҳлар ўрнатилган. Мажмуада толани ипга айлантиришдан тортиб тайёр кийим кечаклар ишлаб чиқарилмоқда. Сифатли маҳсулотга эса нафақат юртимизда, балки хорижда ҳам талаб катта.

Ўзбекистон Мустақиллигининг 11 йиллигини муносиб кутиб олишга аҳд қилган корхона меҳнат аҳли маҳсулот ҳажмини кўпайтириш билан бир қаторда ишлаб чиқариш қувватларини оширишга ҳам ҳаракат қилмоқда. Демак, яқин вақтда бу ерда ишловчилар сони янада ортади. Чунки корхона тўла қувват билан ишлай бошласа 1750 киши доимий иш билан таъминланади.

СУРАТДА: моҳир ип йигирувчи Одинахон Аҳмедова.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

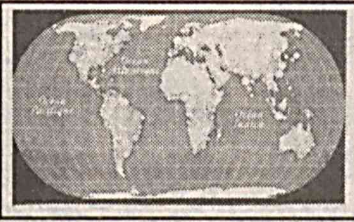

ЕТТИ ИҚЛИМ САДОСИ

ҚИСҚА САТРЛАРДА

● Оқ уй ва АҚШ Конгрессининг юқори лавозимдаги аъзолари Ироқнинг Боғдод оммавий қирғин қуроллари ишлаб чиқиш билан шуғулланаётганлиги ҳақидаги айбловни ўрганиш бўйича делегация юбориш хусусидаги таклифини ортга сурди.

Оқ уй вакилининг маълум қилишича, Ироқ билан ушбу масалани муҳокама қилишга ҳеч қандай зарурат йўқ. Боғдод эса ўз ваъдасининг устидан чиқиши, яъни қурол-яроғ захираларини йўқ қилиши зарур. Америка Конгрессига ёзилган хатда, делегация биологик ёки ядро қуроли ишлаб чиқарилаяпти, деб тахмин қилинган барча заводларга эркин кириш ҳуқуқига эга бўлади, дейилганди. Яқин Шарқдаги ҳозирги мураккаб вазият вақтида Ироққа ҳужум қилиш тўғри йўл эмас, – деди БМТ Бош котиби Кофи Аннан.

* * *

● БМТ Бош Ассамблеяси Исроил қўшинларини Фаластин шаҳар ва қишлоқларидан зудлик билан олиб чиқиб кетишга чақирувчи қарорни маъқуллади.

Европа Иттифоқи ва Фаластин дипломатлари билан ҳамкорликда тайёрланган қарор кўпчилик овоз билан қабул қилинди ва унда Фаластин ҳудудига тиббий ҳамда инсонпарварлик ёрдамлари эркин киритилиши учун имкон берилиши лозим, деб таъкидланади. Қарорда фуқароларга икки томонлама ҳужумлар уюштирилаётгани ҳам қораланади. Қарорни овозга қўйиш Исроил қўшинларининг яқинда Женининдаги қочоқлар лагерига бостириб кирганлиги ҳақидаги маъруза муҳокама қилингач ўтказилди. Маъруза муаллифлари Женинда оммавий қирғинлар олиб борилмаганлигини эътироф этган. Бироқ исроилликлар аҳоли зич жойлашган ҳудудларда ҳаддан ортиқ куч ишлатилганлигини тасдиқлаганлар.

* * *

● Буюк Британия ҳукумати вакили Ливияга жўнаб кетди. Ливиянинг Лондондаги элчихонаси биносидан отилган ўқдан полициячи аёл ҳалок бўлганидан сўнг Буюк Британия Ливия билан муносабатларини узганди.

Орадан 18 йил ўтгач икки мамлакат ўртасидаги муносабатлар қайтадан тикланмоқда. Ташқи ишлар вазири муовини Майк О"Брайеннинг уч кунлик ташрифи 1999 йилда тикланган муносабатларни мустаҳкамлаш мақсадида ташкил этилди. Ўшанда Ливия 1988 йилда Пан-Америка компаниясига қарашли авиалайнери Шотландиянинг Локкерби шаҳри устида портлатилишига дахлдор бўлган икки ливиялик фуқарони Британия судига топширишга рози бўлганди. О"Брайен сафар олдидан Ливияни халқаро ҳамжамият билан янада яқинроқ, айниқса террорчиликка ва оммавий қирғин қуролларини тарқатишга қарши курашда ҳамкорлик қилишга чақиришини билдирган. О"Брайен шунингдек, Ливия билан муносабатларни изга солиш сўнгги йилларда маълум дивидентлар келтиришини қайд этди.

* * *

● Кашмирнинг Ҳиндистонга қарашли қисмида ҳинду руҳонийларига қарши уюштирилган ҳужумда саккиз киши ўлдирилган ва йигирмага яқин киши жароҳатланган.

Полициянинг тахмин қилишича, ҳужум қилганлар ислом жангариларидир. Улар ҳиндуларнинг Ҳимолай тоғ ёнбағридаги ғорларда жойлашган муқаддас қадамжоси Арманатга кетаётиб тунаш учун лагерда қолган руҳонийларга қарата граната отганлар ва ўт очганлар.

* * *

● Германия канцлери Герхард Шредер ўз сайловолди кампаниясини режалаштирилган муддатдан уч ҳафта аввал, рейтинги тушиб кетган бир шароитда бошлади.

У ўзининг сайловолди манифестини қадрдон Ганноверида социал-демократлар партияси анжуманида эълон қилди ва сайловчиларни унинг партиясини иккинчи муддатга сайлашга чақирди. Шунда у ўз ислоҳотлар дастурини амалга оширишини ваъда қилди. Социал-демократлар манифестининг энг асосий жиҳати ишсизлик, маориф ва ижтимоий адолат масалаларидан иборатдир. Шредер шунингдек, АҚШнинг Ироқ йўлбошчиси Саддам Ҳусайнни ҳокимият тепасидан олиб ташлаш борасидаги ўтказилиши мўлжалланган ҳарбий кампанияда иштирок этишидан жиддий ташвишда эканлигини билдирди. Маълумотларга қараганда, ҳукмрон социал-демократлар ва яшиллар партиясининг мамлакатда ишсизлик даражасини камайтиришга қурби етмаганлиги Шредернинг обрўсига салбий таъсир этди ва мухолифатнинг рейтинги ошиб кетишига сабаб бўлди.

● АҚШ – Ироқ

ФОРС КЎРФАЗИДАГИ ВАЗИЯТ

Маълумки, ўтган йил 11 октябрь воқеаларидан сўнг Америка ҳукумати маъмурияти Усама Бен Ладен ва «Ал-қоида» билан бир қаторда ироқ раҳбари Саддам Ҳусайнни ҳам ашаддий душманлардан бири деб эълон қилган эди.

Ҳозир кўплаб сиёсатчилар АҚШ Ироққа ҳужум қиладими, йўқми, деган масала ҳақида кўплаб фикрлар айтишяпти. Чунки «Саҳродаги бўрон» деб номланган ҳарбий операциядан сўнг ўтган 11 йил мобайнида Америкда Президент алмашган, Ироққа қарши иқтисодий жазо чоралари қўлланилаётган бўлсада, булар мамлакат раҳбари мавқесини пасайтиргани йўқ. Қайтага Саддам Ҳусайнннинг ўз халқи ўртасида обрў-эътибори ортиб бормоқда.

Эсингизда бўлса, 1998 йили Швед элчиси Ральф Эксусни Америка фойдасига айғоқчилик қилганликда айблаб Бағдоддан чиқариб юборишган эди. Кейинчалик Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Ироқда оммавий қирғин қуролларини аниқлаш ва йўқотишни назорат этувчи миссия инспекторлари раҳбари юқоридаги ишни тўғри қилинганлигини эътироф этди.

Орадан бир йил ўтгач, БМТнинг Хавфсизлик кенгаши Бағдодга халқаро кузатувчиларни яна киритиш вазифасини юкловчи резолюция қабул қилди. Вашингтон эса ўз навбатида Ироқнинг айрим объектларига ракета-бомба зарбаларини берди. «Ироқ оппозицияси»ни ошкора қўллаб-қувватлай бошлади. Аммо бу чоралар Саддам Ҳусайнни ҳокимиятдан четлата олмади.

Айрим экспертлар Саддам Ҳусайн Америка учун шу даражада хавфлими, деган саволни ўртага ташлашмоқда. Баъзилар бунга йўқ, деб жавоб беришмоқда. Улар Саддам Ҳусайнни хавфли душман сифатида қабул қилиш АҚШ учун ракета ҳужумига қарши миллий мудофаа системасини амалга ошириш учун керак деб ҳисоблашаётир.

Шунингдек, айни пайтда Ироққа ракета-бомба зарбалари бериш шартми, деган савол ҳам кўндаланг бўлиб турибди. Аслида ҳозирги тинч шароит икки томон учун ҳам зарарли эмас. Чунки Вашингтон Ироққа биринчи даражали душман сифатида қараши мамлакатда ракета ҳужумига қарши миллий мудофаа тизимини амалга ошириш учун ҳарбий бюджетни кўпайтириш, нефтга бой бўлган Форс кўрфазида ҳарбийларни ушлаб туриш, куч-қудратини намойиш этиш учун керак.

Чунки «озиқ-овқатга нефть айирбошлаш» деб номланган БМТ дастурига мувофиқ АҚШ Ироқ нефтининг асосий харидори ҳисобланади. Лекин Ироққа қарши қўлланилаётган иқтисодий чоралар, АҚШ ҳукуматининг қатъийлиги ҳозирча Саддам Ҳусайн обрўйини оширмоқда. Мамлакатнинг ҳарбийлашувига ёрдам беряпти. Одамлар «ташқи душман»га қарши шай туришларига олиб келяпти. Ана шундай шароитда уруш бошланадими, ёки йўқми деган масала кўпчиликни қизиқтираётгани аниқ. Бизнингча, ҳозирги вазият давом этса керак.

МИЛЛИОНЕР ГАДО

У ўз бойлигини Римдаги улкан Треви фаввораси суви тагидан йиғиштириб оляпти

Италия пойтахти Рим шаҳрида бўлган ҳарбир сайёҳ машҳур Треви фаввораcини кўргани келганида, албатта, унинг тубига бир нечта танга ташлайди. Айтишларича,

агар кимда-ким битта танга ташласа, Римга яна албатта ташриф буюрар эмиш. Иккита танга ташласа, улар римлик гўзал аёлни севиб қолишга ёрдам берар экан. Учта танга ташласангиз борми, унда парийчеҳра, бунинг устига бадавлат римлик аёлга уйланасиз...

Бу фикрлар қанчалик тўғри ёки нотўғрилигини айта олмаймизу лекин фаввораға узоқ пайтдан бери тангалар бетўхтов тушиб турибди. 20 йилдан бери эса, уларни римлик гадо Роберто Чергелетта йиғиштириб олмоқда. Шу вақт мобайнида у миллионерлик даражасига ҳам етди. Чунки ҳисобкитобларга қараганда, Робертонинг фаввора тубидан йиғиштириб оладиган бойлиги йилига 150 минг АҚШ долларини ташкил этаркан.

Рим шаҳри раҳбарлари яқинда ишламасдан бойлик орттираётган кимсанинг фаолиятини сезиб қолишди. Робертони дастлаб жаримага тортмоқчи бўлдилан. Аммо бунинг иложини қилишолмади. Икки метрли барзанги ногиронлик гувоҳномасини кўрсатиб, уни яшаш воситаси бўлмиш биргина имкониятдан маҳрум этишаётганини айтиб, дод солди. Полициячилар бунга эътибор бермай, ушлашмоқчи бўлган эди, у пичоқ олиб баданларини тила бошлади...

Ана шундан сўнг ҳукумат вакиллари Чергелеттани судга бердилар. Суд эса, фонтанга ташланган тангалар ҳеч кимнинг мулки ҳисобланмайди, уни истаган киши йиғиштириб олиши мумкин, деган қарор чиқарди.

Шундан сўнг Робертонинг иши янада юришиб кетди. Сабаби, у ўз ёрдамчилари билан танга терадиган бошқа одамларни фаввораға яқинлаштирмаяпти...

Габрово. «Ёшлик» турар-жой мажмуаси.

АҲМАДШОҲ-НОБЕЛЬ МУКОФОТИ НОМЗОДИ

Бир гуруҳ Франция сиёсатчилари генерал Аҳмадшоҳ Масъудни ўлимидан кейин Нобель тинчлик мукофотига тавсия қилдилар. Бу ҳақда Францияда Афғонистон Ислом давлатининг муваққат ишлари вакили Меҳробуддин Мастон хабар қилган.

Собиқ парламент аъзоси, генерал Фелип Мерилон ва сенатор Ричард Сазенов ушбу ишнинг ташаббускорлари бўлишди. Улар Норвегиядаги халқаро Нобель мукофоти қўмитасига шу мазмунда мурожаат қилишди. Мурожаат матни Интернет тизимида ҳам жойлаштирилди. Ҳанузгача бу ҳужжатга элликдан зиёд Франция ва бошқа Европа мамлакатларининг парламентлари аъзолари имзо чекдилар ва бу имзолар кундан кунга янада кўпаймоқда. Афғонистон Ислом Давлати Муваққат ҳукуматининг раҳбарияти ҳам бу мурожаатга ҳамфикрлигини ўз имзолари билан тасдиқладилар.

Мукофотнинг низоми бўйича у шахсларга ўлимидан кейин берилмайди. Аммо 1961 йили бу борада бир марта истисно қилинди: БМТ Бош котиби, швед дипломати Даг Ҳаммаршалдга ўлимидан кейин Нобель тинчлик мукофоти берилди. Генерал А. Масъудни бу юксак мукофотга тавсия қилаётганлар ҳам бу борада яна бир истисно қилинишига умид қилмоқдалар. Аҳмадшоҳ Масъуд 1952 йили Панжшер музофотининг Жангалак қишлоғида ҳарбий полковник Дўстмуҳаммадхон оиласида туғилган. Қобулдаги «Истиқлол» лицейини битиргандан сўнг пойтахтдаги политехника институтига ўқишга кирган.

Собиқ шўро қўшинлари Афғонистонга бостириб кирганидан буён урушда мунтазам қатнашиб келган. Ўн йил давомида шўролар армияси етти маротаба Панжшерга ҳужум уюштирган бўлса, уларнинг ҳаммасига А. Масъуд кучлари жиддий зарба берган ва бирон маротаба ҳам енгилмаган. Кейинги беш йил ичида А. Масъуд Толибон режимига қарши курашиб, уларнинг Афғонистоннинг ялпи ҳудудини босиб олишларига сира имкон бермади. Ўтган йилнинг 9 сентябрида генерал Аҳмадшоҳ Масъуд иккита ёлланма араб террористи уюштирган суиқасд туфайли Тахор вилоятининг Хожа Баҳоуддин музофотида жон берди.

2002 ЙИЛ – ҚАРИЯЛАРНИ ҚАДРЛАШ ЙИЛИ

ҚАРИСИ БОР УЙНИНГ ПАРИСИ БОР

Ҳабиб САЪДУЛЛА,
Ўзбекистон Халқ шоири

КЕКСАЛАР

Кексалар-Ватаннинг кўрк-салобати,
Қуёш нур қатими соч-соқолларида.
Нурли чеҳраларда юрт таровати,
Ибо рамзи ҳарир оқ рўмолларида.

Заkий отахонлар, мунис оналар,
Тарзингиз безаган чизиқлар аро.
Ҳикоя сўйлайди не замоналар,
Ҳар сатрида олам, оламча маъно.

Сиз ўтган йўлларда тарих парчаси
Ўтмишлар оғриқли, армонлар оғир.
Бардош билан кечиб барча-барчасин,
Уқубат, ўқларга тутгансиз бағир.

Ҳудудсиз дунёнинг қай бир бурчида.
Эрку озодлик деб чеколдингиз жон.
Довуллар ичида, ўтлар ичида,
Сизни чорлайверди – қутлуғ бир замон.

Ўзга элда кўмиб қуролдошларни
Яримта қайтиб ҳам Ўзбекистонга,
Ишга солиб собит сабр-бардошни,
Йўл очиб бердингиз дорулomонга.

Сизнинг қалбингизда гурлаган олов,
Авлодлар йўлида бўлди зўр маёқ.
Ватан муҳаббати мисоли ялов.
Олға интилмоққа берди иштиёқ.

Фарзандлар йўлини нурга буркаган,
Сизнинг заковату Сизнинг дуолар,
Ватанда яратди орзудай Ватан.
Бугун ҳавас қилар унга дунёлар.

Шу боис шаънингиз улуғлаб мудом,
Кафтда тутган эди Ватан ҳамма вақт.
Бошига кўтариб бу қутлуғ айём,
Сизни ардоқлашда кўрсатур ибрат.

Қадрингиз кўк қадар юксалган йилда,
Олтмиш яшар қаддим йигитдай кериб.
Не бахт, ҳаваскор чол Ҳабиб Саъдулла,
Нуроний даврага борурман кириб.

УМР МАЗМУНИ

Қариси бор уйнинг париси бор, деб бежиз айтилмаган. Бугун 80 ёшни қоралаётган ғаллаороллик пиру бадавлат отахон Отабек Абдусатторов ўттиз беш неваранинг ардоқли бобоси. Кенжа авлоднинг бўй-бастига боқар экан, у беҳад ғурурланади. Бу авлод истиқлол қуёшидан нур эмиб улғаймоқда. Уларнинг пешонасида озод Ватан осмонининг кенглиги-ю, ёруғ кунларнинг нашъу намоси жилоланади.

Яқинда невараси Умиджон АҚШдан қўнғироқ қилиб, отахондан ҳол-аҳвол сўради. Унинг касби ҳуқуқшунос, ҳозир у АҚШда аспирантурада ўқимоқда. Неки бўлса асли наслида бўлади, дейди машойихлар. Отабек бобонинг падари бузруквори жасоратли, ташкилотчи инсон эди. У кишини Мирзакарим Абдусатторов дейишарди. Ҳайбатидан от ҳуркадиган, қаттиққўл ва талабчан Мирзакарим Абдусатторов 20-30 йилларда республикада масъул лавозимларда хизмат қилди, Акмал Икромовдек арбоблар билан бирга ишлашди. Унинг халқ учун чеккан заҳматлари унутилгани йўқ. Ғаллаорол туманидаги марказий кўчалардан бирига, Қангли қишлоғидаги 27-ўрта мактабга Мирзакарим Абдусатторов номи берилган.

Ҳаёт дарёси доимо бир зайлда оқмайди. Унинг бахт ва ташвишлари тўлқинлар мисол кетма-кет келади. Эҳтимол, умрнинг мазмуни, тотлилиги ҳам шундандир. Кўп йиллар Ғаллаорол туманидаги хўжалик ва корхоналарда раҳбарлик қилган, эндиликда қарилик гаштини сураётган Отабек бобо умр йўлдоши Ҳурматой ая билан ўн бир фарзандни оқ ювиб оқ тараб вояга етказдилар. Қобил ва баркамол инсонларнинг оиласида улғайган бу фарзандлар билан бугун Қангли қишлоғи аҳли фахрланади.

Уларнинг фарзандлари Гулчеҳра, Замира, Инобат, Муҳаббат, Матлуба олий маълумотли врач, Дилором педагог, ўғиллари Собиржон Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлигида иқтисодиёт бош бошқармаси бошлиғи, Комилжон эса вилоят «Мева-сабзавот» бирлашмаси раиси. Кенжаларидан Дилфуза -тадбиркор, Нигора туманда нон заводи директори, Олимжон эса дон қабул қилиш шаҳобчаси мудири.

Отабек бобо 73 ёшида нафақага чиқди. Ҳали қоматлари тик, куч-қувватдан қолмаган. Бунинг сирини сўраганимизда отахон мийиғида кулиб, мақсадни катта қилинг, умрни майда-чуйда ҳою ҳавасларга сарфламанг, энг муҳими меҳнатдан, заҳмат чекишдан чўчиманг, қолгани Яратгандан, дейди. Бу содда, самимий изоҳда нақадар чуқур ҳаётий ҳикмат жой олганини билган билади.

Бу йил – «Қарияларни қадрлаш йили». Бу удумларимизга, турмуш тарзимизга ғоятда мос тадбир бўлди. Зотан, кексаларини эъзозлаган юртнинг эртаси порлоқ, ўсиб келаётган авлодлари эса меҳр-оқибатли бўлади. Бугун юртдошларимиз ҳурмат-эътиборини ўрнига қўйиб, қувончу ташвишларига тенг шерикчилик қилаётган пиру бадавлат отахонларимиз орасида Отабек бобо Абдусатторов ҳам бор. Биз бу олижаноб инсонга ҳамиша ҳаёт севинчлари ҳамроҳ бўлишига тилакдошмиз.

Нурмамат АЛМУРОДОВ.

СУРАТДА: Отабек Абдусатторов ўғли Олимжон ва невараси Ойбек билан. Муаллиф олган сурат.

ЗУККОЛИК ФАСЛИ

— Инсон боласи умрининг боши ва охирида, яъни, болалик ва кексалик даврида ёрдамга, меҳр-мурувватга, ширин сўзга мойил бўлади. Шунинг учун ҳам бу икки даврни шартли равишда мойиллик даври деб атаймиз. Бироқ уларни ўзаро таққосласак, таҳлил этсак орада каттагина фарқ ҳам борлиги сезилади.

Болалик — чиндан ҳам катталарнинг меҳру-эътиборига мойиллик давридир. Бу пайтда бола ўзгалар ҳисобига, биринчи навбатда ота-онаси ҳисобига кун кўради. Уларсиз ўзи мустақил яшай олмайди. Кексалик ҳам худди шунга ўхшайди. Бу пайтда инсон ўзгалар кўмагига интиқ бўлади. Лекин фарқи шундаки, кексалар бу кўмакни ўзгалар ҳисобидан эмас, ўз умри давомида қилган меҳнатлари, сарф-ҳаражатлари, эзгулик ва саховатлари эвазига оладилар.

Болалик ва кексаликнинг яна бир муҳим жиҳати борки, у ҳақда ҳам тўхталмай иложимиз йўқ. Бу нодонлик ва зукколик бўлиб, боладикка биринчиси, кексаликка эса иккинчиси хосдир. Болани ўргатиш, ўқитиш керак. Кексалардан эса ўрганиш, ўқиш, уқиш лозим. Худди шу маънода кексаликни зукколик даври дейиш мантиқан ҳақиқатдир.

Инсоният умри зарварақларининг бу икки даврига хос яна бир муҳим жиҳат бор. Бу руҳий беғуборлик ва покизаликдир. Болаликка жаҳолат, қабоҳат, разолат каби туйғулар бутунлай ёт, бегона. Унинг қалби беғубор, эзгу, романтик ҳислар билан тўлиб-тошган бўлади. Кексаликда ҳам худди шунга ўхшаш ҳолат ҳукмрон бўлади. Қариялар дунёга ҳирс қўйиш оқибатларини англаб етган, эзгулик, саховат ва савоб ишларни қадрлайдиган бўладилар. Бошқача қилиб айтганимизда, инсон зоти қариганида яна болаликка, аниқроғи, болаликдаги беғуборлик ва бегуноҳликка қайтади. Шу ўринда гуржиларнинг таниқли ёзувчиси Нодар Думбадзенинг «Оқ байроқ» романи қаҳрамонларидан бирининг қуйидаги мулоҳазалари эътиборга лойиқ. У мазмунан «агар ер юзида болалар ва қариялар бўлмаса биз қилган гуноҳлар эвазига осмон билан ер қапишиб кетарди. Оллоҳ таоло замин устида гўдаклар ва кексалар борлиги учун ҳам осмонни ерга ташлаб юбормайди, осмонни шу норасидалар ва қариялар ушлаб турибди», деган гапни айтади.

Мана шунинг учун ҳам болалик ва кексаликка кишилик жамиятининг илк даврларидан бошлабоқ ғамхўрлик кўрсатилиб, эътибор бериб келинган, эъзозланган. Бу фазилат, айниқса, шарқда, жумладан, Ўзбекистонда юксак даражада шаклланган. Шоир айтганидек:

Сен ўзингсан энг сўнгги нонин,
Ўзи емай ўғлига тутган.
Сен ўзингсан фарзандлар шонин,
Асрлардан опичлаб ўтган.
Она халқим жон-таним маним,
Ўзбекистон Ватаним маним!

Фарзандларни севиб тарбиялаб, бошига кўтарган халқимиз қариялардан ҳам эъзозу ардоғини аямаган. «Қарилик уй — парилик уй» деб уларни ҳурмат ила бошига кўтарган. Кексаларни уй тўрига ўтқазиш, уларнинг райъини қайтармаслик, оғирини енгил, мушкулини осон этиб, ҳожатини чиқариш, дуосини олиш шулар жумласидандир.

Бизнинг юртимизда кексаликка, айниқса, мустақиллик йилларида катта эътибор берилмоқда. Давлатимиз босқичма-босқич бозор иқтисодиётига ўтиш жараёнида аҳолининг ёрдамга муҳтож қисмини, жумладан, кексаларни ҳимоя қилишга оид муҳим тадбирларни белгилади ва бу саховатли ишни изчил давом эттирмоқда. Болаларга (уларни боқиб, тарбиялаётган оналарга ҳам) ва кексаларга давлат томонидан берилаётган турли-туман нафақалар вақти-вақти билан оширилмоқда.

Мамлакатимизда Президентимиз Ислом Каримовнинг ташаббуси билан ўтган йилни «Оналар ва болалар», амалдаги йилни «Қарияларни қадрлаш йили» деб эълон қилиниши ҳам айни муддао бўлди. Энди шу муносабат билан жамиятимизнинг зийрак ва ҳушёр кўзлари яна бир бор қарияларимизга қадалди. Уларга нисбатан муносабатимиз ўзбекона миллий қадриятларимиз асосида қайта кўриб чиқилди. Энди, ҳақиқий ўзбекона урф-одат ва анъаналаримиз ривожлантирилади, четдан суқулиб кирган нохушларига эса барҳам берилади.

«Қарияларни қадрлаш йили» муносабати билан жойларда муҳим тадбирлар белгиланди, режалар тузилди. Уларни рўёбга чиқаришда айниқса маҳалла, хотин-қизлар қўмиталари, «Нуроний» жамғармаси каби қатор ташкилотларнинг салмоқли ўрни бор. Уларнинг ташаббуслари билан «Кексалик — донишмандлик», «Кексалик — ҳаёт мушоҳадаси», «Қайтар дунё», «Ҳар ким экканини ўради» каби мавзуларда суҳбатлар ўтказилмоқда.

Бундай суҳбатларда кексаликнинг ҳаётимиздаги адолат, имон-эътиқод символи эканлиги тушунтирилмоқда. Негаки, кексалар ҳаётнинг аччиқ-чучугини татиб кўрган, қийин ва машаққатли савдоларни бошидан ўтказган, бу фоний дунёда фақат яхшиликкина абадий қолишини тушуниб етган ва одамлар қалбига туну кун эзгулик уруғини экаётган нури дийдалардир. Улар ёшларга Ватанни сев, ота-онангни эъзозла, аҳли аёлингга хиёнат қилма, ҳаром томоқдан жиркан, ширин сўз ва хушхулқ бўл, деб насиҳат қиладилар.

Кексалик — донишмандлик, дедик. Кексалик — ростлик ҳам. Ёши улғайиб, ақл косаси лиммо-лим тўлган қариялар бу кўҳна дунёнинг фонийлигини англаб етган, боқий ва абадий дунё сари покиза, гуноҳлардан ҳоли ҳолда қадам ранжида қилиш лозимлигини англаб етган бўладилар. Улар шу қутлуғ ёшларида босиб ўтган ҳаёт йўлларини сарҳисоб қилиб, ёш авлодни ўзлари йўл қўйган хатоларни такрорламасликка даъват этадилар, уларга ёрқин, нурафшон йўлларни кўрсатадилар.

Худди шу маънода қариялар ёшларга ҳаётнинг ҳаққоний йўлларини кўрсатиб берувчи компаслардир. Шунинг учун ҳам кексаларни ҳар бир хонадонга файзу кўрк ва қут-барака ато этувчи мўъжизакор куч-қудрат деймиз.

Агар кўзларимизни каттароқ очиб ҳаётга зийракроқ назар ташласак, қарияларимизни мудом дуога қўл очиб турганларини кўрамиз. Улар халқимизга тинчлик, осойишталик, юртимизга бемисл тараққиёт тилайдилар. Яратгандан рўзғоримиз бут, ҳаётимиз фаровон бўлишини сўрайдилар. Яқинроқ бориб суҳбатларини олсак, узоқ йиллик ҳаётлари мобайнида тўплаган бой тажрибалари, малакаларидан сабоқ берадилар, беминат мураббийлик қиладилар.

Қарияларимиз кўрсатаётган бунақа хайрли «каромат»ларни санайверсак адо бўлмайди. Уларнинг ҳар бири — бир хазина, ҳар бири бир мўъжиза, битмас-туганмас ҳикматлар хазинасидир. Мана шуларни ўйлар экансан, юртимизда қарияларни қадрлаш ишининг давлат сиёсати даражасига кўтарилгани бежиз эмаслигини ҳис қиласан ва давлатимизнинг сиёсий йўлини фақат ўзлигимиз, ўзбекона миллий қадриятларимизга асосланганига амин бўласан киши.

Айни пайтда республикамизда 3 миллион 90 мингга яқин пиру бадавлат фахрийлар бор бўлиб, уларга давлатимиз томонидан 30 миллиард сўмдан зиёд нафақа тўланмоқда. Шунингдек, «Нуроний», «Наврўз» ва бошқа уюшмалару жамғармалар томонидан ҳам уларга моддий ёрдамлар кўрсатилмоқда. Шугина эмас, мамлакатимизнинг амалдаги қонун ва қарорларига биноан нафақахўр қарияларимиз, уруш қатнашчилари бўлмиш фахрийларимиз ер ва мулк солиқларидан озод этилганлар. Табиийки, маиший хизмат ва транспорт соҳаларида ҳам уларга турли имтиёзлар берилган.

Ёш авлод ҳам давлатимизнинг қарияларга кўрсатаётган бу ва бошқа шунга ўхшаш ғамхўрликлардан ибрат олиб, кексаларга ҳурмат ва эҳтиром кўрсатиши, «Қарини сийла, ўзинг ҳам қартаясан» нақлига амал қилиши лозим. Бироқ зинҳор-базинҳор уларнинг қарғишига дучор бўлмаслик керак. Негаки, «Қарининг қарғиши — қаттиқ» бўлади.

Мана шунинг учун ота-боболари изидан бораётган ёшларимиз халқимизнинг «Қарғиш олма — дуо ол» нақлига амал қилиб, қарияларга беқиёс ҳурмат ва эҳтиром кўрсатмоқдалар, уларни улуғлаб, шарафлаб, дуоларини олмоқдалар.

Ҳа, бизнинг ғоят болажон халқимиз кексаларини улуғлашда ҳам дунёдаги мана-ман деган халқларга ибрат кўрсатмоқдалар. Энг муҳими бу халқона фазилатлар давлатимиз томонидан қадрланмоқда, рағбатлантирилмоқда. Донишманд, кўпни кўрган қарияларнинг панд-насиҳатларига қулоқ солган, уларни муттасил эъзозлаган халқнинг эса ҳамиша тараққиёт йўли равон, ҳаёти фаровон бўлади.

Мурод КАЛОНХОН,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист.

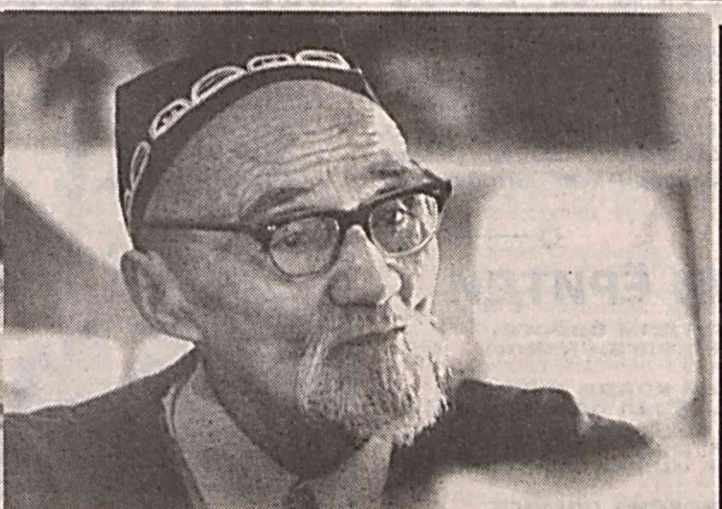

Минбарда Юртбошим, ёруғ юз ила
Бу йилни шундай деб эълон қилганлар:
«Қарияларни қадрлаш йили!»
Бундан шод кексалар кўксида қўли,

Юзларда табассум, бақувват бели,
Таъзимда турурлар ўнги-ю сўли,
Фахрийлар йилингиз муборак бўлсин!
Севинчдан-қувончдан чин дарак бўлсин!

ЭЪЗОЗ

Қибрай туманида қарияларни қадрлашга катта эътибор бериб келинмоқда. Тумандаги 20 минг нафардан зиёд уруш ва меҳнат фахрийлари, ногиронлар, доимо бетоб кишилар туман раҳбариятининг диққат-эътиборида. Уларнинг ҳол-аҳволидан хабар олиниб, саломатликлари ҳақида тинмай ғамхўрлик қилинади. Туман ҳокими Сайдхўжа Тошхўжаевнинг ташаббуси билан энг сўлим жойда фахрийлар чойхонаси ташкил қилинди. Бу масканда қарияларнинг бир-бирлари билан тез-тез учрашиб, ўзаро суҳбатлашиб, мириқиб дам олишлари учун барча қулайликлар ҳозир этилган.

Куни-кеча ана шу манзилгода туман қарияларининг йиғини бўлиб ўтди. Ноз-неъматлар билан тўкин безатилган дастурхон атрофида нуронийлар дўстона давра қуришиб, ўзаро диллашдилар. Айниқса, иккинчи жаҳон урушини кўрган кексалар Ватан, тинчлик нақадар улуғ эканлигини таъкидладилар. Урушнинг бошидан охиригача жангоҳларда мардонавор курашган ўзбек ўғлони, уруш қаҳрамони, жангоҳлардан ногирон бўлиб қайтган Ғулом ота Каримовнинг юрак сўзлари айниқса барчани ҳаяжонга солди. Ғулом ота истиқлол берган неъматларни ва тинчлигимизни кўз қорачиғидек авайлаб, асрашимизни қайта-қайта уқтирди. Бу муҳим тадбирда иштирок этган туман ҳокими Сайдхўжа Тошхўжаев бир пиёла чой устидаги суҳбатга жамланган кексаларга ўз миннатдорчилигини изҳор этди. Туман ҳокими шу билан бирга йиғилганларни мустақиллигимизни кўз қорачиғидек асрашга даъват қилди. Бундан буён шу муҳташам оромгоҳ, хушҳаво чойхонада ҳар ойда бир бой фахрийларнинг учрашувини ўтказиб туришга сўз берди.

Шу тарзда «Қарияларни қадрлаш йили»да Қибрай туманида яна бир хайрли иш бошланди. Бунинг замирида ҳазрати инсонга бўлган чексиз меҳру муҳаббат яққол кўриниб турибди

Рўзимат ДАМИНОВ.

ОЛТИН ОЛМА ДУО ОЛ

Орамизда шундай инсонлар борки, улар фақат эзгу ва хайрли ишларни юзага чиқариш учун яшайдилар. Эл дуосини олиб, ўзгаларга ўрнак бўладиган гўзал ҳаёт кечирадилар. Каттақўрғонлик тадбиркор Азима ая Зубайдуллаева ҳам уларнинг биридир. Азима опа тадбиркорликка кенг йўл очиб берилгач ўзи ишлайдиган 9-ўрта мактабдан бўш вақтларида бу иш билан шуғуллана бошлади. Четдан товар келтириб юртимиз истеъмол бозорини тўлдиришга, ободончиликка ўз ҳиссасини қўшди. Яқинда у Каттақўрғон шаҳар ногиронлар жамиятининг 60 нафар аъзосини бир пиёла чойга таклиф этиб, уларга совға-саломлар улашди.

Азима опа ўзи яшайдиган Норов номли маҳаллада яшовчи кам таъминланган оилаларни ҳам ўз оталиғига олган. Юз нафардан ортиқ етим-есирларнинг ҳолидан хабар олиб уларга беминнат ёрдам кўрсатиб келмоқда. Бу ҳол аянинг фаолиятида муҳим аъанага айланиб бораяпти.

– Маҳалламизда яшовчи бизга ўхшаган нафақахўрларни ҳар йили тўрт-беш маротаба ўз ҳисобидан турли қадамжоларга зиёратга олиб бориб келади. Бунақанги кўнгли тоза, пок ниятли аёлларимиз билан ҳар қанча фахрлансак оз, – дейди маҳалла фахрийси Эсон Жўраев биз билан суҳбатда.

– Икки кўзимиз кўрмай қолганига беш йилдан ошди. Рўшноликдан маҳрум бўлган мендек аёлга эҳтиромлар кўрсатиб ҳурматимни жойига қўяётган Азимадан доимо миннатдорман. Ўзи билан бирга олиб бориб ҳазрати Довуд алайҳиссаломнинг қадамжоларини зиёрат қилдирди, – дея давом этди биринчи гуруҳ ногирони Лола ая Раҳматова.

– Катта ўғлим Ўткиржонни уйлантирмоқчи эдик. Азима опа йўқлаб келдилар. Бошимиз осмонга етди, бизни ҳолимизни сўраганларидан чексиз мамнунман. Опанинг беминнат ёрдами туфайли тўйимиз кўнгилдагидек ўтди. Бир умр у кишининг ёрдамларидан миннатдорман, – дейди шаҳар истироҳат боғининг ишчиси Мавжуда Рўзиева.

Бундан ташқари опа ўзи ишлаган мактаб, болалар боғчаси, маҳалла биноларини қайта таъмирлашга, ободончилик ишларини амалга оширишга амалий ёрдам бериб келмоқда.

– Бу фоний дунёда ҳар бир инсонга тириклигида эзгу ишларни бажармоқлик учун ҳар бир дам ғанимат деб биламан. Оллоҳ бизга имкониятларни ато этдими шу юрт, шу халқ дуоси мен учун ҳамма нарсадан афзал. Аввало юртбошимиз И. Каримовга минг бора раҳмат. Шунча шарт-шароитларни биз тадбиркорларга муҳайё қилганлари учун. Ободончилик ишларида озгина бўлсада кўмак бераётганлигимиздан бахтиёрмиз, – дейди Азима опа биз билан бўлган суҳбатда.

Ҳа, бу ҳикматли сўзларни маъносини ҳамма ҳам юракдан англолмайди. Қани эди тадбиркорман деб кўкрагига уриб юрган юртдошларимизнинг барчаси ўзи яшайдиган маҳалла ва қишлоғини обод этишга бел боғласа эди. Ўз эли, халқи дуосини олган онахон, моҳир уй бекаси, тадбиркор ўзбек аёли Азима опа Зубайдуллаеванинг эзгу ишларига бизлар ҳам барокотлар тилаб қоламиз.

Равшанбек ЖУМАЕВ,
журналист.

Мустақиллик иншоотлари

КАТТА САНЪАТГА ҚАДАМ

Маълумки, Ўзбекистон Давлат консерваторияси уч ой олдин янги бинога кўчиб ўтган эди. Янги бино жуда шинам ва кўркам бўлиб, миллий ва замонавий меъморчилик асосида қурилган.

Ҳозир таътил кунлари бўлишига қарамасдан консерваторияда иш қизғин. Катта жамоа аъзолари фонотекани тўлдириш, компьютер хоналарини жиҳозлаш ва мусиқали овоз режиссёрлари ўқув машғулотларини тайёрлаш учун махсус овоз ёзиш студиясини ўрнатиш каби ишларни амалга оширмоқдалар.

Айни пайтда муҳташам консерватория биносининг залига Япониядан келтирилган махсус овоз ёзиш студияси ҳам ўрнатиляпти. Ушбу студия консерватория залининг акустикасини яхшилаш, концерт пайтида тўғридан-тўғри мусиқа асбоблари ва хонандалар овозини профессионал даражада ёзиб олиш имконини беради. Биз Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирининг ўринбосари, Ўзбекистон Давлат консерваториясининг ректори, проффесор Баҳром Тўхтаевич Қурбоновдан консерваторияни янги бинога кўчириш муносабати билан унда таълимга оид ўзгаришлар ҳам рўй бердими? - деб сўраганимизда, шундай жавобни олдик:

– Консерваторияда олдин олтита бакалавриат йўналиши бўлган. Булар бастакорлик санъати, санъатшунослик, дирижёрлик, хонандалик санъати, чолғу ижрочилик ва техноген санъат йўналишларидир. Бу йил эса, унга янги, еттинчи мусиқий таълим йўналиши қўшилди. «Мусиқий таълим» номини олган йўналишимиз малакали билимга эга бўлган профессионал мусиқа ўқитувчиларини тайёрлаш ва вилоят мусиақа мактабларига янги кадрлар етказиб бериш мақсадида очилган бўлиб, улар учун сиртқи бўлимда ўқиш шароити ҳам яратилган. Бу йил биринчи маротаба мусиқий таълим йўналишига 91 нафар талаба қабул қиламиз. Шундан 30 нафари грант асосида, 61 нафари шартнома асосида ўқийди.

Умуман консерваториямизда ҳар йили 15 та мусиақали йўналиш бўйича мутахассис тайёрланади. Бу бастакор, мусиқашунос, хор дирижёри, опера- симфония дирижёри, ҳарбий оркестр дирижёри, академик хонанда, анъанавий хонанда, эстрада хонандаси, фортепионо, торли чолғу асбоблари, пуфлаб чалинадиган чолғу асбоблари, халқ чолғу асбоблари бўйича мутахассислар, ундан ташқари анъанавий чолғу ижрочиларини, эстрада чолғу ижрочиларини, мусиқий овоз режиссёри ва техноген санъат устларини тайёрлаймиз.

Тўрт йилдан сўнг эса, магистратурамизда «мусиқий таълим» йўналиши бўйича ҳам талабалар ўқитилади. Асосий янгиликлардан яна бири консерваторияда илк маротаба сиртқи бўлим очилганлигидир. Сиртқи бўлим талаблари ҳозирча санъатшунослик, вокал санъати, чолғу ижрочилиги ва техноген санъати бўйича таълим оладилар.

Қабул ҳақидаги масалага тўхталадиган бўлсак, бу ерда ҳам ўзига яраша янгиликлар бор. Ўтган йилгига қараганда бу йил аризалар кўпроқ топширилган. Эстрада хонандаси бўлимига қабул кўпайган. Умумий қабул сони ҳам ортган, бу йил биз 352 та талаба қабул қиламиз.

Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, консерваторияга фақатгина мусиқали ўрта махсус билимга эга бўлганлар қабул қилинади. Шу жумладан, Успенский номидаги махсус мусиқали мактаб интернати ўқувчилари, Глиэр номидаги махсус мусиқали мактаб интернати ўқувчилари, Ҳамза номидаги мусиқали билим юрти ва Ражабий номидаги мусиқали билим юрти талабалари ҳам консерваториямизда ўқишлари мумкин.

Консерваториянинг ҳашаматли биносини тарк этар эканмиз, унинг гўзаллиги ва нафислигига тан бердик. Сўнг эшик олдида йиғилиб турган абитуринетларга ҳавас билан назар ташладик-да, уларга омад тилаб йўлга тушдик.

Дилафрўз АБДУРАҲМОНОВА,
«Адолат» мухбири.

Қилмиш-қидирмиш

ОНАГА ҚЎЛ КЎТАРГАН ЎҒИЛ

Дунёда она меҳрини ҳис этиб яшашдан ҳам ортиқ бахт йўқ. Фарзандки ўзини оқ ювиб, оқ тараган онажонисининг меҳрига тўйиб-тўйиб қонгиси келади. Унинг қучоғида ўзини эркин, озод ва бахтиёр ҳис этади. Ҳаётга, яшашга бўлган чексиз меҳру муҳаббатни ундан олиб дунёнинг илк сирларини ўзича англай бошлайди. Шунинг учун ҳам она ҳақида қанчалар гапирсак, уни қанчалик эъзозлаб-ардоқласак баробир оз. Зеро, муборак ҳадиси шарифимизда айтилганидек «Жаннат оналар оёғи остидадир».

Минг афсуски, буни ҳамма ҳам бирдек англаб етавермайди. [illegible]

[illegible]

Дамир ҚУРБОНОВ,
Тошкент шаҳар Миробод тумани прокурорининг катта ёрдамчиси, адлия маслаҳатчиси.

«Адолат» меҳмони

ШОДЛИКЛАРИМ СИҒМАЙ ҚОЛДИ ДУНЁГА

Неъмат ЁҚУБОВ журналист, ёзувчи, олим. Унинг «Хаёлимдаги қиз», «Кўзларингни яширма мендан», «Сохта севги», «Сўқмоқдаги из», «Хазина султони», «Роҳат операцияси», «Тақдир тўфонида», «Муҳаббат бўйсунмас» каби ўнлаб ҳикоялар ва қиссалар тўпламлари, «Хубоб», «Жон» романлари кенг китобхонлар оммасига маълум.

ҚАЛБИМНИ ЁРИТДИ

Субҳидамда юзим тутдим сабога,
Қулоқ солдим ёрдан келган навога.

Шодликларим сиғмай қолди дунёга,
Таъзим қилдим ўша гўзал барнога.

Сўзни бурдим асл муроду муддаога,
Қиё боқ деб, мендек ишққа мубталога.

Илтижоларим учди чексиз самога,
Нигор бепарводир мендек гадога.

Ким чидайди бундай жабру жафога,
Жавоб қилмас дилдан чиққан садога.

Қайга борай ишқ дардига давога,
Оҳим кор қилмас ўша қошу қарога.

Излаб сирдош, ҳижронга бердим,
Мурувват кўрсатдим дўсту ошнога.

Тасаннолар бўлсин меҳру вафога,
Қалбимни ёритган муҳаббатдек зиёга!

ЖОНИМНИ БЕРАЙ....

Таъзимлар бўлсин ой юз [illegible],
Кўзлари оҳу гулирағнога.

Сўзлари ширин, ишқи яширин,
Мунис, меҳрибон қоши қарога.

Ўзим ўргилай, васлига тўяй,
Меҳримни қўйдим ўша донога.

Ё сўзим олсин, ё назар солсин,
Ишқига мендек мубталога.

Майли, синасин содиқлигимни,
Бардош берайин жабру жафога.

Фақат илтимос, менинг
саволим
Учмасин бениз чексиз
ҳавога.

Агар содиқ бўлса,
аҳду-вафога,
Ёрни олиб кетай мовий
самога.

Бағрини очса, мендек
фидога,
Жонимни берай ул
дилрабога.

ГЎЗАЛЛИКДА ЯГОНА

Васлингни кўрмоққа
баҳона йўқдир,
Ишқингда мендек
девона йўқдир.

Айтгин розингни, жоним
берайин,
Ўртамизда ёт-бегона
йўқдир.

Менга ситаму фироғинг кўпдир,
Муҳаббатингдан нишона йўқдир.

Юзинг шуъласи балқисин, ёнсин,
Кўйларинг мендек парвона йўқдир.

Қайда бўлсанг ҳам менга [illegible],
Вафода мендек мардона йўқдир.

Хуру парилар оралаб юрдим,
Оламда сендек жонона йўқдир.

Юрагим – анор тарс-тарс ёрилди,
Ёнимда сендек ҳамхона йўқдир.

Кўзларинг нури [illegible],
Шароб ичмоққа майхона йўқдир.

Ҳусну жамолинг бўлди афсона,
Гўзалликда сендек дурдона йўқдир.

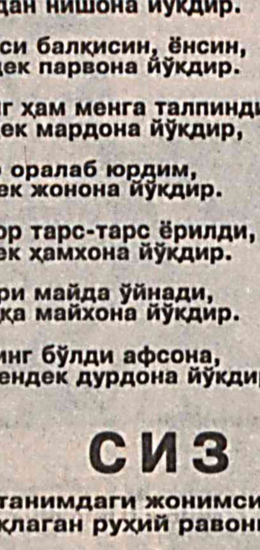

СИЗ

Сиз менинг танимдаги жонимсиз,
Жонни ардоқлаган руҳий равонимсиз.

Паҳлавонлар етолмаган қудрат-дармонимсиз,
Менинг порлоқ бахтим, ширин армонимсиз.

Ўтган умрим, келажак замонимсиз,
Ризқу насибам, тотли нонимсиз.

Сиз билан шодлигим, орзули оним,
Эътиқод, умидим, имонимсиз.

Гурурим, ифтихорим, шуҳрат-шоним,
Элга айтар ҳақгўй забонимсиз.

Томирларда жўш урган қоним,
Саодат қувган маъво-маконимсиз.

Хонадон кўрки, файзи, суюкли хоним,
Азизу мукаррам, меҳрибонимсиз.

Фароғат, роҳатим – жаннатим,
Борим, бисотим – икки жаҳонимсиз....

Неъмат ЁҚУБОВ.

Суд залидан

ҚАЛТИС «ЎЙИН»

Инсон боласига худонинг ўзи инсоф бермаса қийин экан. Ўғирликка қўл уриб, текин томоқликка ўрганган Даврон Фанахуддинов ҳам ана шундай енгил йўл билан мўмай пул топишга берилди. 1975 йилда Янгийўл туманида туғилган, оилалик бу йигит 1998 йилнинг 18 майида суд ҳукми билан Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 169-моддаси 3-қисми «Г» банди билан 6 йил муддатга озодликдан маҳрум этилган эди. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1999 йил 30 апрелдаги «Амнистия тўғрисида»ги Фармонининг 3-моддасига асосан бу жазодан озод қилинганлигига қарамай тегишли хулоса чиқармади. Бекорчиликни ўзига касб қилиб олди. Маълумки, ҳамиша бекорчидан бемаза иш чиққан. Бу гал ҳам худди шундай бўлди.

Орадан кўп вақт ўтмасдан, «Ўрганган кўнгил, ўртанса қўймас» деганларидек Давронбойнинг яна кўнгли мол ўғирлашни тусаб қолди. 2001 йилнинг 19 октябрида ярим кечаси вояга етмаган танишлари Элёр Махуров ва Баҳром Юлдашевлар билан ўзаро жиноий тил бириктириб, тумандаги Т. Эрназаров номли ширкат хўжалигининг Маданият бўлимида жойлашган Чиноз туман қишлоқ хўжалиги касб-ҳунар коллежига кириб келадилар. Олдиндан пухта «разведка» қилинган бу коллеж биноси ичидаги хоналарнинг бирида рангли телевизор ва видеомагнитофон бор эди. Даврон хона деразаси ташқарисига қоқиб қўйилган темир панжарани ғоят усталик билан ташқарига суғуриб ташлаб, деразани очади. Элёр Мухировни ичкарига киритади. Элёр хона ичига кириб нархи 113445 сўмлик «Самсунг» русумли телевизорни ҳамда нархи 124724 сўмлик видеомагнитофонни оқ чойшабга ўраб ташқарига узатади. Шундан кейин ўғирланган буюмларни уч ўғри Янгийўл шаҳрига олиб бориб, тергов жараёнида шахсини аниқлаш имкони бўлмаган шахсга сотиб юборадилар ва орттирилган пулларни ўзаро бўлишиб оладилар.

Қарашса ҳамма иш хамирдан қил суғургандек силлиқ кетяпти. Ҳеч ким ўғирликда улардан гумондор эмас.

– Танаффус тамом, – деди Даврон яна бир куни ҳамтовоқларини ёнига чиқариб. – Менда битта режа туғилди. Бу унчалик машаққатли меҳнат талаб қилмайди. Арқонини ечиб устига минсанг бўлди. «От кимники, минганники» бўлади, тамом. Орқасида тойи ҳам ўзи эргашиб келаверади.

Улар режани пишитиб, 2001 йилнинг 28 ноябрь кунига ўтар кечаси соат тахминан 23.00 ларда ўзларига таниш бўлиб қолган хўжаликнинг яна ўша бўлимига йўл олишди. Фуқаро Зайнутдин Тоғаевнинг молхонасида турган бир бош бия ва унинг тойини ҳеч кимга сездирмай, секин отхонадан олиб чиқишди. Нархи 400.000 сўмлик бўлган бу жониворларни улар Янгийўл туманидаги мол бозорига олиб бориб, номаълум шахсга пуллаб, олинган пулларни ўзаро бўлишиб олдилар.

Сир сирлигича қолаётганлигидан илҳомланган ўғрилар энди тез-тез «ов»га чиқишга одатланиб қолдилар. Улар ўтган шу йилнинг 8 декабрида шу ерда яшовчи Жамила Тожибоеванинг 300000 сўмлик сигирини ўғирлаб Янгийўл тумани мол бозорида сотиб юборишди. Орттирилган пуллар бу гал ҳам учга бўлинди.

Навбатдаги «операция» ҳам яна шу қишлоқнинг ўзида ўтказилди. Шу бўлимда яшовчи Канетта Турсунованинг 250000 сўмлик молини оғилдан ҳайдаб чиқишиб, Н. Эркабоевнинг автомашинасига ортишди. Даврон ва унинг ҳамтовоқлари Зангиота туманида яшовчи танишлари К. Тўхлиевнинг уйи олдига келиб, мол ўғирланганлигини айтмай, уни сотиб беришлигини илтимос қилишди. Танишининг холис хизматидан мамнун бўлган ўғрилар унинг ҳам қўлини қуруқ қўйишмади. Қолган пуллар яна ўртада «арра» қилинди.

Улар шунингдек, шу бўлимда истиқомат қилувчи Исмоил Эшмоновнинг ҳам 250000 сўмлик бир бош буқасини «тинчитишди». Хуллас калом қисқа муддат ичида мўмай пул ишлашнинг ҳадисини олган бу уч оғайни ўғрилар ўнлаб одамларнинг «додини беришди».

Кўза кунда бўлмасада, кунида синар экан. Текинтомоқлар ниҳоят жиноят устида қўлга тушишди ва қилмишларига яраша жазоланишди. Шундай қилиб, ўғриликни ўзига касб қилиб олган, текин даромад учун инсонийлик фазилатларини йўқотган нафси наҳангларнинг ғайриқонуний фаолиятларига чек қўйилди.

Тоҳир ЗАЙНУТДИНОВ,
Жиноят ишлари бўйича Чиноз туман судининг раиси.
Ўткир САИДОВ,
журналист.

Эл соғлиги – юрт бойлиги

СЎЛИМ МАСКАН

Тошкент шаҳридаги «Турон» санаториясига алоҳида файз бағишлаб турган яшил майдонлар, турфа дарахтлар, гулу-гулзорларни кўриб баҳри-дилингиз очилади. Бу шифо маскани қишин-ёзин мижозларга шундай гўзаллик улашиб келмоқда.

Бир боғки, эл кўрки, чиройда тенгсиз,
Боғ не, рўйи замин зийнати, денг сиз

Ям-яшил мевазор, хиёбон, гулзор,
Ҳар гулда ўзга ҳид, ўзга ранг-рухсор.

Ҳаво ҳам мўътадил, тоза-мусаффо,
Ғир-ғир эсиб турар ҳузурбахш сабо,

Сабоки, монанд насми ризвондир
Исо нафасидек дардга дармондир.

Сув бўйи оромгоҳ, дилкушо маскан,
Файзидан завқланиб, баҳра олур тан.

Гоҳо ширин суҳбат, гоҳо наво-соз,
Куйлар оҳангига булбул жўр овоз.

Беихтиёр инсон қўлининг гул эканлигига тасаннолар айтасиз. Дарахтлар соясидаги беланчак курсилар, турли ўриндиқлар дам олувчилар хизматида. Уларнинг маданий ҳордиқ чиқаришлари учун барча қулайликлар муҳайё этилган. Инсон саломатлигини яхшилашга хизмат қилувчи замонавий асбоб-ускуналар ишлаб турибди. Дори-дармон етарли. Кардиология, неврология, реабилитация гинекология бўлимлари орқали ҳар ким ўзига керакли муолажани олиб бормоқда.

Шуни таъкидлаш керакки, бу ерда беморларни минерал сув билан даволаш усуллари ҳам кенг кўламда олиб борилялти. Санаториянинг ўзидаги ер остидан қайнаб чиқаётган шифобахш маъданли сув дам олувчиларнинг саломатликларини тиклашда қўл келмоқда. Умуман бу ерда турли усуллар билан беморлар хасталигини даволаш ишлари йўлга қўйилган. Сув билан даволашнинг ўзини 20 дан ортиқ усули бор. Қолаверса, игна билан даволаш ҳам беморларга қўл келаяпти.

Маъмурият санаторияда даволанувчиларнинг яйраб дам олишлари учун барча қулайликларни яратган. Шинам клуб доимо уларнинг ихтиёрида. Пойтахт театрлари, концерт уюшмаларидан таклиф этилган санъаткорлар бу ердагиларнинг ўз санъатларидан баҳраманд этишиб, уларга олам-олам шодлик улашишмоқда. Дам олувчиларнинг бўш вақтларида Тошкент шаҳрига, Чимён тоғига саёҳатлар уюштириб турилибди.

– Ўз саломатлигини тиклаш иштиёқида бизга келган ҳар бир мижозга қўлимиздан келган барча ёрдамни бераяпмиз, – дейди «Турон» санаториясининг бош шифокори Мирафзал Юнусов. – Бу ерда юрак хасталиги билан оғриган беморларни даволашда хизмат қиладиган барча қулайликларга эга 40 кишилик янги бинони қуришни бошладик. У яқин ойлар ичида ишга туширилади. Эл соғлиги – юрт бойлигидир. Буни яхши англаган ходимларимиз ҳалол, пок, меҳнат қилишмоқда. Зеро, халқи саломат бўлган юртда осойишталик, ижод, бунёдкорлик ривож топади.

«Турон» санаториясининг ям-яшил боғларига ҳавас билан боқасан киши. Йўллар, йўлаклар, дарахтлар қуёш нурида товланиб киши руҳини поклайди, қалбларга бир олам қувонч бахш этади.

Рўзимат ДАМИНОВ,
уруш ва меҳнат фахрийси.

«ХАКАЛ КОВУШ»— КЕЛТИРДИ ТАШВИШ

«Душанбе-Астрахан» йўналиши билан йўлга чиққан 223-сонли тезюрар поезди Сурхондарё вилоятининг Узун тумани марказидаги темир йўл бекатига кириб келди.

Рисолага кўра республикамизга кираётган ва республикамиздан чиқиб кетаётган транспорт воситалари қонунга мувофиқ бу ердаги 2-божхона маскани хизматчиларининг чиғириғидан ўтказилади. Картасини очиб ўйнаганларга ойдин йўл кўрсатилади. Акси бўлиб чиқса-чи...

Эндигина 33 ёшни қаршилаган, 3 нафар фарзанднинг отаси, тожикистонлик Шарифхон Азимов меҳнатсиз даромаднинг орқасидан қувиб, мудҳиш жиноятга қўл урди.

Божхона инспектори Эльбек Ҳайитов билан «кинолог» Омон Пиров 3-вагонни текширарди. Шу пайт антиқа ҳодисага уларнинг кўзи тушди. Вагон йўлкасидан оқсоқланиб келаётган бир йигит купега кирди. Ит ҳам исковланиб унинг орқасидан эргашди. Атрофида гир-гир айланиб искай бошлади.

«Бузоқнинг югургани сомонхонагача» деб бежиз айтилмаган. Бу ҳол икки божхона хизматчисини сергаклантирди. Аммо улар купеда ўтирганларни безовта қилмаслик учун одоб билан иш юритишди. Эльбекнинг ишораси билан Омон Пиров итни олиб чиқди. Эльбек Шарифхон Азимовни имлади. Шарифхон Эльбекнинг орқасидан эргашди.

Божхона ходимининг буйруғи билан Шарифхон оёғидаги «Красовка»сини ечиб, текширув столига қўйди. Эльбекнинг у ёғ-бу ёғини кўздан кечирди. Сўнг ички томонини бармоғи билан босиб кўрди.

– Бу «хакал ковуш»ни атайлаб сизга тикиб берган бўлишса керак-да. Лекин устангиз сал хафсаласизроқ экан. Яхши жойлаштиролмабди. Бу кетишингизда манзилгача етиб боролмайсиз. Оёғингизни уриб ташламасмикин! – деди Эльбек ҳазил мутойиба билан унга.

Шарифжон чурқ этмай тураверди. Ўзи ташлаган тузоққа ўзи илинганини пайқади. Эльбек «Красовка»нинг таг чармини қўпорганда салафан халтачага жойлаштирилган оппоқ кукунга кўзи тушди. Уни қўлига оларкан гапни яна ҳазилга бурди.

– Оёғингизга ҳалал бераётган қусирдан сизни халос қилдик...

Салофон халтачадаги ноёб топилма 450 грамму 600 миллиграмм «героин» ўткир гиёҳванд моддаси бўлиб чиқди. Божхона суриштирувчиси Турғун Давлатовни эътироф этишича «Хакал ковуш»нинг соҳибига нисбатан Ўзбекистон Республикаси Жиноят Кодексининг 246-моддаси 2-қисми билан жиноий иш қўзғатилиб, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи маҳкамага оширилди.

Божхона бекати

Қинғир иш – келтирар ташвиш, – деганлари ҳам аслида шуда.

Турсун МАҲМАДАЛИЕВ,
«Адолат» мухбири.

СУРАТДА: 2-ТИФ – божхона пости катта инспектори Эльбек Ҳайитов билан 2-суриштирувчи Турғун Давлатов «Хакал кавуш» операциясини фош этишмоқда.

Муассис: Ўзбекистон «Адолат» СДП Сиёсий Кенгаши ва «Адолат» газетаси ижодий жамоаси.

Бош муҳаррир: Тўхтамурод ТОШЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Т. О. ДАМИНОВ, А. Ғ. ҒУЛОММАҲМУДОВ, А. ЖЎРАБОЕВ, Р. З. АҲМАДАЛИЕВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Р. Р. ҲАЙДАРОВ, М. МЎЙДИНОВ, К.РИХСИЕВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Р. М. АЗИМОВ, Т. И. ЭРГАШЕВ, А. МАМАЖОНОВ, Ў.Ф. ЖЎРАЕВ, Н. НУРМАТОВ, М. КАЛОНХОНОВ, Д. Ғ. ТОШМУҲАМЕДОВА, З. Т. ТЎРАҚУЛОВ (ўз мухбир).

Мулоқот учун телефонлар:
Қабулхона — 133-41-89.
Хатлар ва шикоятлар бўлими — 136-55-64.
Котибият — 136-55-96.
Факс: (8.371) 133-41-89.

МАНЗИЛИМИЗ:
700047, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат Матбуот қўмитасидан 140 рақам билан рўйхатдан ўтган.
Буюртма Г— 700,
Ҳажми—2 табоқ.
Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2

«Шарқ» нашриёт - матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.
Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Навбатчи— Илҳом СИДДИҚОВ | Саҳифаловчи — Баҳтиёр ҚЎШОҚОВ

Газета IBM компьютерида терилди.

Босишга топшириш вақти—20.00.

• Муаллиф фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқ қилиши мумкин. • Реклама ва эълонлар ҳаққонийлиги учун буюртма берувчи масъулдир. • «Адолат»дан кўчириб босиш фақат таҳририят рухсати билан амалга оширилади.
t Мазкур белги остида тижорат мақолалари чоп этилади. • Газетанинг сифатли босилишига босмахона масъул. • Қўлёзмалар эгаларига қайтарилмайди ва жавоб берилмайди.

Босишга топширилди 20.00.